

Prof. dr Violeta Šiljak, Fakultet za menadžment u sportu, Beograd

Prof. dr Slađana Mijatović, Fakultet sporta i fizičkog vaspitanja, Beograd

Mr Vesna Čilerdžić, Fakultet za menadžment u sportu, Beograd

SAVREMENI ASPEKTI ANTIČKIH IGARA U NEMEJI

Nemejske igre su se održavale u državi Argolidi na severo–istoku Peloponeza, u Nemeji, u slavu boga Zeusa. Prema legendi Nemejske igre je ustanovio Heraklo u čast jednog, od svojih mnogobrojnih podviga, odnosno pobede nad nemejskim lavom. I za Nemejske igre kao i za olimpijske, postojalo je više legendi koje objašnjavaju njihov nastanak. Međutim, od perioda pod vladavinom Rimljana datira i najpoznatija, već pomenuta legenda, po kojoj je Heraklo morao da izvrši 12 teških zadataka da bi se iskupio za počinjene grehe. Jedan od njih je bio da ubije Nemejskog lava, što je on i učinio. Proslavljajući tu pobedu, organizovao je igre u čast svoga oca, koje su se sa povremenim prekidima održavale skoro hiljadu godina. Održavale su se od 573. g. p.n.e. do 394. godine, u toku meseca juna i jula, svake treće godine olimpijskog ciklusa.

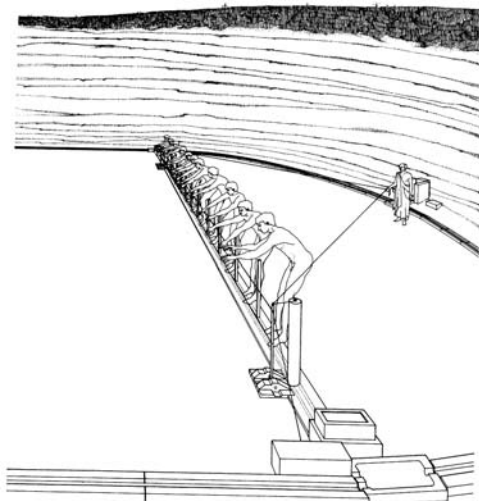
Nemejske igre pripadaju Panhelenskim igrama, odnosno, pripadale su grupi Igara na koje su dolazili svi Grci da se takmiče. Značaj Nemejskih igara se ogleda u činjenici da su zajedno sa Olimpijskim, Pitijskim i Istmijskim igrama bile uvrštene u kalendar takmičenja Velikih igara. Činjenica da je Pindar, čuveni antički pesnik, opevao u svojim odama mnoge pobednike Nemejskih igara, kao i druga, da je atinski zakon pobednicima Igara obezbeđivao doživotno besplatnu ishranu, potvrđuju značaj ovih Igara.

Organizacija Nemejskih igara je bila u nadležnosti grada Argosa, obzirom da Nemeja nije bila grad, već Svetilište posvećeno bogu Zeusu. Tokom povremenih prekida njihovog održavanja u Nemeji, bile su održavane u Argosu.

Program svečanosti se sastojao iz atletskih i konjičkih nadmetanja sličnih olimpijskim, a pobednici su nagrađivani vencima celera. I u Nemeji kao i u Olimpiji žene su mogle pobediti kao vlasnici konja. Takmičari su se nadmetali u tri kategorije i to nagi kao i u Olimpiji. Na atletskim nadmetanjima se borilo u: trčanju na jedan stadion, trčanju na dva stadiona, trčanju na četiri stadiona, trčanju na dvadeset stadiona, trčanju hoplita i u pentatlonu (trka stadion, skok u dalj, bacanje koplja, bacanje diska i rvanje). Konjička takmičenja su bila nadmetanja u: jahanju konja, vožnje dvoprega i vožnje četvoroprega u dužini od 4200, 5600 i 8400 metara.

Arheološka iskopavanja u Nemeji su počela 1974. godine. Njima je rukovodio profesor Stefan Miler sa Univerziteta Berkli (Kalifornija). Iskopavanja su podržali i pomogli Grčko ministarstvo kulture, Grčko arheološko društvo, kao i američka škola za klasične studije iz Atine. Profesor Miler je sa svojim studentima radeći na lokalitetu u Nemeji, izvršio rekonstrukciju atletskih takmičenja na stadionu.

Stadion je bila jedinica za meru koja je iznosila 600 stopa. Kako je dužina stope varirala od mesta do mesta, tako je dužina stadiona u Nemeji iznosila 178 m. Objašnjenje kako su antički takmičari dolazili na stadion, zatim način kako su startovali (sl.1) i način kao su vršili okrete oko stubova (kamptira) su zahvaljujući profesoru Mileru danas razjašnjeni. Takođe, izvršena je rekonstrukcija gledališta i sudijske lože.

Sl. 1

Društvo za obnovu Nemejskih igara koje danas ima preko 2200 članova širom sveta, uspelo je da obnovi ove Igre 1996. godine. Među članovima počasnog Komiteta Društva se nalaze mnogi olimpijski pobednici, svetski sportski funkcioneri, ugledni profesori: Sergej Bubka, Rafer Džonson, Kipkog Keino, Nikos Filaretos, Umberto Eko i dr. Zahvaljujući arheološkim iskopavanjima pod rukovodstvom profesora Stefana Milera sa Berklija (SAD) i uz pomoć velikog broja istomišljenika, ove Igre se od 1996. godine redovno održavaju svake četiri godine. Do sada su održane tri puta. Četvrte Nemejske igre bi trebalo da se održe 21-22 juna, 2008. godine. Organizacijom Igara rukovodi Društvo za obnovu Nemejskih igara. Prema E. Kastratović „*iako se događaji razlikuju po vrsti i obimu (masovnosti, razmerama) krećući se u rasponu od lokalnog turnira pa sve do Olimpijskih igara, sve ih karakteriše zajednička nit – potreba za obrazovanim i obučanim menadžerima u sportu i marketing menadžerima u sportu koji predstavljaju garant uspeha*“.¹

Smatrajući, da su Olimpijske igre dostupne samo vrhunskim sportistima, a u cilju promovisanja antičkih grčkih Igara, na ovim Igrama mogu da se takmiče svi ljudi koji su prosečnih fizičkih sposobnosti, a žele da osete duh antičkih vremena. Na ovom obnovljenom antičkom Festivalu mogu da učestvuju svi takmičari - bez obzira na uzrast, pol, religiozno opredeljenje, nacionalnu pripadnost. Ovakvo takmičenje je amaterskog karaktera „*nižeg nivoa kvaliteta u kojem sportisti, vežbači uglavnom zadovoljavaju svoje unutrašnje potrebe kako bi sačuvali ili unapredili svoje fizičko i mentalno zdravlje*“². Na dosadašnjim Igrama se takmičilo preko 1300 ljudi iz 45 zemalja, starosti od 10 do 93 godine. Preko 8000 gledaoca je pratilo ta takmičenja, a svi zajedno su pokušali hodajući tom Svetom zemljom, da osete duh starih vremena.

¹ Kastratović, E. (2004): str. 152.

² Mihajlović, M. (2005): str. 51.

Na modernim Nemejskim igrama takmičari mogu da se nadmeću u dve discipline: trci na 100 m (sl.2) i 7,5 km dugoj trci koja se zove „Heraklovim stopama“. Takmičenje je organizovano tako da se učesnici pripremaju za takmičenja na veoma sličan način kako su to antičke atlete radile. Dobijaju posebne hitone (grčka odeća) u kojima se takmiče, i presvlače se u istoj odaji gde su se stare atlete presvlačile. Helanodici (sudije) su obučeni u crne odore i po istom protokolu kao nekada, dolaze u svlačionicu da povedu takmičare na trku, držeći u ruci štap, ako je neophodno da kazne takmičara. Po završetku takmičenja pobjednici dobijaju venac od celera i granu od palme (sl.3). Završna svečanost se odigrava u Nemeji na centralnom trgu, gde takmičari, organizatori i gosti proslavljaju uspešan završetak Igara.

Sl.2

Sl.3

Promovisanje ovog amaterskog sportskog događaja je od značaja ne samo za Nemejske igre, već za širenje osnovnih olimpijskih načela o međusobnom izgrađivanju odnosa poštovanja fer pleja, solidarnosti, tolerancije i ravnopravnosti na svim sportskim borilištima. Promocija kao takva „ima funkciju informisanja i kao takvo, predstavlja formu komunikacije, informisanja i podsećanja ljudi, o imidžu, idejama i javnim vrednostima“.¹

Antički Grci su slaveći sve svoje Svečane igre, prestajali sa svim ratovima, poštujući Sveti mir, okupljali se i zaboravljali na konflikte. Na takmičenjima su postali svesni svog duhovnog jedinstva uprkos nekim međusobnim razlikama. Ovo antičko primirje tokom trajanja Igara, je bilo uzor za današnji Olimpijski pokret, koji u saradnji sa Ujedinjenim Nacijama teži da sprovede iste ili slične principe mira u savremenom svetu.

LITERATURA:

1. Đurić, M. (1940): *Helenske igre i njihov značaj za telesno i duhovno vaspitanje*, Beograd.
2. Gardiner, E. N. (1910): *Greek Athletic Sports and Festivals*, Macmillan, London.
3. Ilić, S.; Mijatović, S. (2006): *Istorija fizičke kulture*, DTA Trade, Beograd.
4. Kastratović, E. (2006): *Uvod u menadžment*, Fakultet za menadžment u sportu, Beograd.

¹ Tomić, D. (2005): str.79.

5. Mechnikoff, R. A.; Estes, S.G.: *A history and Philosophy of Sport and Physical Education – From Ancient Civilizations to the Modern World*, WCB – McGraw-Hill, San Diego State University, USA.
6. Miller, S. (1979): *Ancient writers Papyri and inscriptions on the ideals of Greek athletics and games, Arete*, Chicago.
7. Miller, S. G. (1993): *The Ancient Stadium of Nemea*, T. J. Long Foundation - Adam, Athens.
8. Miller, S. G. (1995): *Nemea*, T. J. Long Foundation - Adam, Athens.
9. *Mind and Body: Athletic contests in ancient Greece*, Ministry of Culture, The National Hellenic Committee, I.C.O.M.
10. Μουρατιδη, Ι. (1992): *Ιστορια φυσικης αγωγης*, Εκδοσεις Κ. Χριστοδουλιδη, Θεσσαλονικη.
11. Mihajlović, M. (2005): *Menadžment sportskih organizacija*, Fakultet za menadžment u sportu, Beograd.
12. Reese, A. C.; Rickerson, I V. (2000): *Ancient Greek Women Athletes*, Ideotheatron, Athens.
13. Stefanović, Đ. (1992): *Atletika 1 – Nastanak i razvoj atletskih disciplina*, Samostalno izdanje autora, Beograd.
14. Šiljak, V. (2007): *Istorija sporta*, Fakultet za menadžment u sportu, Beograd.
15. Tomić, D. (2005): *Marketing u sportu – sportska promocija i marketing miks*, SIA, Beograd.

www.perseus.tufts.edu

www.womenhistory.about.com/library

www.socrates.berkeley.edu/

www.culture.gr/2/21/211/21107a/og/games.html

www.nemea.org.

SUMMARY

CONTEMPORARY ASPECTS OF THE ANCIENT GAMES AT NEMEA

The Nemean Games were held in the state of Argolidae, on the northeast of Peloponnese, at Nemea, in the honour of the God Zeus. According to the legend, the Nemean Games had been founded by Heracles in the memory of one of his numerous exploits, to be more precise the victory over the Nemean lion. They were held from 573. B.C. to 394. A.D. on the every third year of the Olympic cycle. The Festivities consisted of athletic and equestrian events similar to the Olympic ones, and the winners were awarded by given the celery wreaths.

The Society for the revival of the Nemean Games which today has more than 2200 members all over the world has succeeded in reviving these Games in 1996. Among the members of the Honorary Committee of the Society are many of the Olympic winners and world functionaries. Thanks to the archaeological findings conducted by professor

Stephen Miller from Berkeley (USA) and with the help of the great number of like-minded people, the Nemean Games have been held regularly, every four years since 1996. Having in mind that the Olympic Games are ment for the very best athletes of the world and with the goal of promoting the ancient Greek games, the participants of the Nemean games can be all the people of the average physical condition who want to experience the spirit of the ancient times.

Key words: *The Nemean games, Sport competitions, Revival*

“Dan”, 1. jul 2008.

**ИЗ ШТАМПЕ ИЗАШЛА ПУБЛИКАЦИЈА АУТОРА
ДУШКА БЈЕЛИЦЕ И ЗДРАВКА ГАВРИЛОВИЋА**

Лауреати црногорског спорта

Ових дана из штампе је изашла веома занимљива публикација аутора Душка Бјелице, професора на Филозофском факултету у Никшићу и Здравка Гавриловића, новинара, публицисте под називом „Лауреати црногорског спорта“. Ова спортска публикација на 140 страна представља пресјек најуспјешнијих државних презентација, савеза, клубова и појединаца из свих спортских грана у минулој години, и у њој су на адекватан начин заступљени многи спортисти и спортски клубови. Представљени су сви значајнији резултати, проглашења најбољих спортиста Удружења спортских новинара, ЦОК-а, као и проглашења најбољих по Савезима. Такође, посебно поглавље третира најбоље спортисте по општинама и удружењима. Књига садржи бројне податке, а илустрована је са преко 150 фотографија лауреата црногорског спорта.

Књига се може наручити код суиздавача организације „Завичај“, на телефон 067 225 325.

Т.Б.